

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Освітня програма	10922 Медицина
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	222 Медицина

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	10922
Назва ОП	Медицина
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	222 Медицина
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Лобода Андрій Миколайович, Денежко Альона Вікторівна, Іжицька Наталія Віталіївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не залучався
Дати візиту до ЗВО	02.11.2020 р. – 04.11.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/222-Meditsina-Vidomosti-pro-samoocinyuvannya.pdf>

Програма візиту експертної групи **blob:https://office.naq.gov.ua/0e68aa2f-aae3-4e77-a4d7-93f77472355e**

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Проаналізувавши звіт про самооцінювання ОПП Медицина, експертна група стверджує, що недостовірні дані у документах, поданих до акредитації, відсутні. ЕГ виявлено технічну помилку в розділі Загальні відомості звіту про самооцінювання, таблиця «Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та набір на ОП» у вигляді невідповідності контингенту здобувачів на 1 році навчання, про що було повідомлено ЗВО та отримано роз'яснення. Для проведення дистанційної експертизи ЗВО сформував всі фокус-групи, технічно забезпечив їх участь у зустрічах відповідно до попередньо затвердженої програми візиту. Для ознайомлення з матеріально-технічною базою для здійснення освітньої діяльності за ОП було продемонстровано два відеофільми (<https://youtu.be/KxPuXX9efZw>; <https://youtu.be/Eiq6F1UkIE8>) та дві відео презентації в режимі он-лайн. Експертна група переконатися, що освітній процес за освітньою програмою Медицина другого (магістерського) рівня фактично здійснюється. ЕГ вважає, що підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми немає. На думку експертної групи ОПП «Медицина» ЧНУ за структурою, своїм змістом та організацією реалізації переважно відповідає критеріям, за якими здійснювався аналіз і спрямована на реалізацію Стратегії та місії ЧНУ ім. П. Могили. Програма пропонує комплексний підхід до здійснення освітньої діяльності та реалізує це через набуття здобувачами відповідних компетентностей. Вона об'єктивно відображає інтереси усіх стейкхолдерів освітнього процесу. Здобувачі є активними учасниками освітнього процесу. Освітня діяльність базується на студентоцентрованому підході, інтернаціоналізації навчання, поєднанні навчання з науково-дослідницькою роботою. В ЧНУ створене сприятливе освітнє середовище, комфортна психологічна атмосфера. Одержані факти та докази дають можливість зробити висновок про загальну відповідність критеріїв оцінювання встановленим вимогам щодо якості освітньої програми. Наявні слабкі сторони за критеріями оцінки можна вважати як такі, що можуть бути усунені протягом 1-річного терміну. В той же час групою експертів надано низку рекомендацій (як під час візиту, так і у даному звіті), які, на думку експертної групи, можуть удосконалити та покращити реалізацію програми і досягнення її цілей. Необхідно відмітити, що рекомендації дуже конструктивно і позитивно було сприйнято представниками ЗВО. Окремо, група експертів хоче відмітити, що ЗВО не було дотримано процедуру інформаційного супроводу акредитації. Інформація про відкриту зустріч з ЕГ та програма акредитаційного візиту не була оприлюднена на офіційному сайті ЗВО. Під час дистанційної експертизи університет вніс зміни в програму візиту, без попереднього погодження з ЕГ.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильні сторони даної ОП: Активне, неформальне залучення широкого переліку усіх стейкхолдерів до формування цілей та змістовного наповнення ОП, фокусування на галузевому та регіональному контексті. Обов'язкові компоненти ОП забезпечують формування та розвиток основних професійних компетентностей здобувачів. Обсяг вибіркових дисциплін відповідає нормативним документам (26,1%). Практика на клінічних базах дозволяє сформувати компетентності, необхідні для професійної діяльності. Правила прийому на навчання та вимоги до вступників враховують особливості ОП, є чіткими та зрозумілими, оприлюднені на офіційному сайті ЗВО. Діють положення, які регламентують порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, що навчаються у ЗВО, а також надання їм академічної відпустки та порядок реалізації права на академічну мобільність, неформальну освіту. Відкритість інформації про цілі, зміст та очікувані результати навчання, порядок і критерії оцінювання за ОП та її компонентами. Чіткість, зрозумілість та доступність форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання, висвітлення їх у РПНД. Анкетування студентів, щодо контрольних заходів та критеріїв оцінювання, їх аналіз та оперативне реагування на виявлені недоліки. Системна і широка робота ЗВО в питаннях забезпечення дотримання всіма учасниками освітнього процесу принципів і засад АД. Прозорість механізму відбору при заміщенні вакантних посад. Поєднання викладання з практичною діяльністю за фахом викладачами, підвищує професійну орієнтованість студентів. Залучення роботодавців та наявної в них матеріально-технічної бази для якісного оволодіння практичними навичками здобувачами. Система підтримки підвищення педагогічної майстерності та професійного розвитку викладацького складу. Доступність інформації щодо грантових програм. Достатній для забезпечення цілей та програмних результатів навчання ОП матеріально-технічний та фінансовий ресурс. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів, які навчаються за ОП, задовольняє їхні потреби та інтереси. Належні умови для реалізації права на освіту особам з інвалідністю. Політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій є чіткими та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу, морально-психологічний клімат сприятливий, конфліктні ситуації відсутні, ЗВО працює на їх запобігання. ЗВО враховує позицію усіх стейкхолдерів при формуванні та моніторингу якості ОП. У ЗВО інформація про правила і процедури, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу відкрита, прозора та публічна для всіх учасників освітнього процесу. Позитивними практиками ЕГ вважає: комунікацію ЗВО зі здобувачами через соціальні мережі та месенджери; діяльність Центру соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню в питаннях консультативної підтримки здобувачів, профорієнтації та підготовки до роботи за отриманою професією та залучення до освітнього процесу провідних науковців світу за даною спеціальністю.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

З метою своєчасного виявлення та реагування на недоліки ЕГ рекомендовано: врегулювати процедуру перегляду ОП не рідше одного разу на рік із залученням всіх стейкхолдерів; проводити анкетування стейкхолдерів не рідше, ніж 1 раз в семестр; анкетування здобувачів здійснювати серед студентів ОП "Медицина" та на різну тематику. При розробці і перегляді ОП ширше опиратися на досвід вітчизняних ОП. Зміст ОП повною мірою не забезпечує

досягнення заявлених цілей та програмних результатів навчання, оскільки частина необхідних для подальшої професійної діяльності дисциплін мають статус вибіркових і не можуть впливати на формування ПРН. Рекомендовано збільшити перелік вибіркових дисциплін за рахунок предметів загальної підготовки, які б сприяли розвитку soft skills у студентів, розробити дієвий механізм формування індивідуальної траєкторії навчання. Правила Положення, які регламентують питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності та в неформальній освіті не завжди є зрозумілими учасникам освітнього процесу. За час існування ОП «Медицина» не було започатковано жодної з програм академічної мобільності на ній. Необхідно запровадити реальні механізми визнання результатів неформальної освіти та розбудувати можливості академічної мобільності за спеціальністю з визнанням відповідних освітніх компонентів та розглянути доцільність удосконалення нормативної бази щодо академічної мобільності студентів та викладачів. Обов'язковість підписання «Договору про надання додаткових освітніх послуг» із ЗВО всіма здобувачами освіти порушує принципи академічної свободи. Рекомендовано: врегулювати процедуру надання додаткових освітніх послуг. Відсутність доступу до англійських версій робочих програм через сайт університету може знижувати прихильність до навчання іноземців та потенційно негативно впливати на залучення нових абітурієнтів. Рекомендовано удосконалити інформаційну підтримку іноземним студентам. Рекомендовано звернути увагу на ліквідацію застарілої/російськомовної літератури зі списків рекомендованої літератури; розглянути питання, щодо створення електронної бібліотеки; надати можливість викладачам здійснювати самоархівування в репозитарії; забезпечити альтернативний доступ здобувачів до інформаційних ресурсів бібліотеки з гуртожитку. Недостатньо уваги ЗВО приділено міжнародним стажуванням викладачів, сертифікованому підтвердженню володінням іноземною мовою, публікаційній активності НПП у високореєтингових міжнародних виданнях. Оскільки, відсутня окрема загальноуніверситетська структура із забезпечення якості освіти слід звернути увагу на доцільність розробки дієвих механізмів, які могли б контролювати зазначені аспекти діяльності університету та функціонування ОП. Відсутність критеріїв преміювання за досягнення високого рівня оприлюднення результатів наукових досліджень, досягнення у науковій роботі, підготовці науково-педагогічних кадрів, не чітко окреслені умови відшкодування витрат на стажування.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Проаналізувавши Стратегію розвитку ЧНУ ім. П. Могили на період 2019-2024 роки (<https://cutt.ly/MgGkzPo>) експертна група зазначає, що мета і цілі ОПП підготовки спеціалістів освітньо-наукового рівня в галузі охорони здоров'я в повній мірі відповідають місії та візії Університету (у редакції Стратегічного плану 2019 р. стр. 3, II абзац). Мета освітньої програми передбачає «формування національно свідомої, чесної, творчої особистості, висококваліфікованого фахівця, здатного розв'язувати складні нестандартні завдання і проблеми, пов'язані з охороною здоров'я населення...», що повною мірою корелює з візією ЧНУ ім. П. Могили, як ЗВО, головним призначенням якого є задоволення потреб держави та особистості відповідно до нових вимог часу в різних галузях економіки та суспільства. Університет намагається задовольнити потребу держави та мешканців Миколаївської області та півдня України у забезпеченні лікарськими кадрами та висококваліфікованою високоспеціалізованою медичною допомогою. Це сприяє охороні здоров'я населення, профілактиці, діагностиці та лікуванню захворювань людини, що відповідає об'єктам вивчення в ОПП. На зустрічах з учасниками освітнього процесу було виявлено розуміння ними стратегії та цілей Університету через реалізацію освітньої програми.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

За результатами ознайомлення із матеріалами акредитаційної справи, вивчення інформаційних ресурсів ЧНУ та в ході зустрічей із стейкхолдерами визначено, що цілі та програмні результати навчання, її структура і змістове наповнення сформульовані з урахуванням позицій та потреб всіх стейкхолдерів. В ЗВО прийнята процедура розробки, формування та широкого обговорення освітніх програм та їх постійного удосконалення (<https://cutt.ly/YgGhTtX>) Так, процес формування, обговорення та затвердження ОПП в ЗВО передбачає послідовні етапи, на кожному з яких відбувається залучення до процесу формування програми представників зацікавлених сторін: на першому етапі підготовки проекту програми робочою групою – до складу робочої групи залучено представників академічної спільноти та представників роботодавців (із 8 членів робочої групи двоє є

представниками роботодавців)(<https://cutt.ly/agGhApl>). Наступні етапи – обговорення проєкту ОПП на засіданні кафебри, вченої ради факультету та оприлюднення на сайті ЧНУ з метою громадського обговорення (<https://cutt.ly/6gGhFoL>). Зустрічі з усіма групами стейкхолдерів підтвердили, що вони залучалися до процесу формування ОПП шляхом проведення опитування та активно надавали свої пропозиції, які були враховані розробниками (дод.1.1, 1.2, 1.3, 1.4). Так, за пропозицією здобувачів було розширено викладання дисципліни «Європейський стандарт комп'ютерної грамотності» на I-II роках і відповідно до цього в ОП передбачений ПРН7. Також було враховано пропозиції головного лікаря Миколаївської ОДКЛ О.Ю. Пліткіна щодо розширення викладання питань педіатрії у підготовці лікаря загальної практики – сімейного лікаря (створено вибірково навчальну дисципліну «ЗПСМ з поглибленим вивченням питань педіатрії» та розроблено відповідну РПНД та на посилення практичної підготовки студентів, формування у них відповідних професійних умінь та практичних навичок (РПНД розташовані на сайті університету за посиланням <https://cutt.ly/fgGhSUx>). Пропозиції стейкхолдерів щодо змін у змісті викладання/вивчення окремих навчальних дисциплін враховано в РПНД, що відображено у протоколах кафедр (дод.1.5,1.6,1.7,1.8,1.9). Третій і четвертий етап (обговорення і погодження програми на вченій раді медичного інституту ЧНУ та обговорення та затвердження ОПП Вченою радою ЗВО) передбачають активну участь здобувачів (являються постійними членами даних структур) (дод.1.14), представників академічної спільноти та керівників структурних підрозділів ЗВО. Наведені в відомостях самооцінювання ОПП приклади врахування пропозицій стейкхолдерів з числа здобувачів освіти, роботодавців та академічної спільноти до формування цілей програми та програмних результатів навчання були підтверджені у процесі проведення зустрічей під час дистанційної виїзної акредитації програми. Джерелом отримання інформації щодо напрямів удосконалення програми є планові анкетування здобувачів. (дод.1.10, 1.11,1.12,1.13).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ЕГ зазначає, що в ОП передбачена достатня кількість освітніх компонентів, які забезпечують підготовку сучасних висококваліфікованих фахівців в галузі охорони здоров'я. В ОП та ПРН (25-44) передбачено вивчення питань запровадження страхової моделі фінансування; гарантованого пакету медичної допомоги; автономізації медичних закладів тощо, а також передбачено адекватну практичну підготовку. У відомостях про СО зазначено, що в університеті передбачено поглиблене вивчення англійської мови професійного спрямування протягом усього терміну навчання, на що ЗВО виділені додаткові кошти та надані додаткові академічні години, проте в навчальному плані відомості про це відсутні. (дод. 1.15). Під час зустрічі з роботодавцями керівники ЗОЗ, що надають високоспеціалізовану медичну допомогу, проявили високу зацікавленість у працевлаштуванні випускників даної ОПП. Врахування галузевого та регіонального контексту відображається у спрямованості ОП на підготовку перш за все лікаря ЗПСМ для покриття кадрових потреб первинної ланки надання медичної допомоги. Так, у 2019 р. в області було 316 вакансій лікарів, з них 89 – сімейних. Крім того, в області найбільш поширені хвороби ендокринної системи, розлади обміну речовин, психічні та онкологічні захворювання, хвороби системи кровообігу та ін.; значні показники ускладнень вагітності та пологів, вроджених аномалій та вад розвитку новонароджених. Усім цим порушенням приділяється велика увага в ОП, їх вивчають відповідні теоретичні та клінічні медичні дисципліни. При розробці ОП гарант програми вказав на те, що робочою групою використано досвід вітчизняного галузевого стандарту вищої освіти «ОПП підготовки спеціаліста за спеціальністю 7.110101 Лікувальна справа напряму підготовки 1101 Медицина» (наказ № 239 16.04.2003 МОН України), а також примірного навчального плану підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» у ЗВО МОЗ України за спеціальністю 222 «Медицина» кваліфікації освітньої «Магістр медицини», кваліфікації професійної «Лікар», затвердженого МОЗ 26.07.2016. При складанні ОП використано досвід іноземних освітніх програм: ISCED (МСКО) 2011 - <https://cutt.ly/3gGhBsi> ISCED-F (МСКО-Г) 2013 - <https://cutt.ly/6gGhMwA>, Університету Саар, Німеччина. Для оцінки ОП та навчального плану до університету запрошували др. А. Текіяна (Університет Іллінойс) та др. Ю. Кузича (Чикаго). Під час цих зустрічей були конкретизовані загальні компетентності випускників, а також запропоновані деякі програмні результати навчання, а саме: застосовувати методи і сучасні технології навчання, доступно транслювати систему наукових знань у площину навчальних предметів та інші.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Оскільки стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній розробники ОП під час формулювання програмних результатів навчання враховували вимоги Національної рамки кваліфікацій для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Відповідно до Постанови КМ № 519 від 25.06.2020, другий (магістерський) рівень вищої освіти відповідає сьомому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій, проте на момент затвердження ОП (30 серпня 2019) вона відповідала восьмому рівню, який передбачає здобуття особою поглиблених теоретичних та/або практичних знань, умінь, навичок за обраною спеціальністю (чи спеціалізацією), загальних засад методології наукової та/або професійної діяльності, інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності. Згідно з Постановою КМ № 509 від 12.06.2019, вимогою НРК до цього кваліфікаційного рівня є здатність особи розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності та/або у процесі навчання, що

передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. Мета ОПП «Медицина» ЧНУ в повній мірі відображає вимоги до знань, умінь та інших компетентностей даному кваліфікаційному рівню НРК. Програмні результати навчання, заявлені в ОПП в повній мірі дозволяють досягти рівні компетентностей визначених дескрипторами кваліфікаційного рівня НРК, що в повній мірі відображено в відомостях СО програми.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Як сильну сторону ОПП необхідно відмітити активне, неформальне залучення широкого переліку як внутрішніх, так і зовнішніх стейкхолдерів до формування цілей та змістовного наповнення ОП; фокусування цілей ОП на галузевому та регіональному контексті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Підтверджуючи в цілому позитивні висновки щодо критерію 1, вважаємо, що слабких сторін в контексті даного критерію не виявлено, однак ЕГ виявлено декілька незначних недоліків. При розробці даної ОП робочою групою використано досвід іноземних освітніх програм та взято за основу вітчизняний галузевий стандарт вищої освіти «ОПП підготовки спеціаліста за спеціальністю 7.110101 Лікувальна справа напрямку підготовки 1101 Медицина», а також примірний навчальний план підготовки фахівців другого (магістерського) рівня ВО за спеціальністю 222 «Медицина». Однак, робоча група не враховувала при складанні своєї ОПП досвіду інших аналогічних вітчизняних ЗВО та не брала до уваги їх кращих практик. Окрім того, планові анкетування, щодо напрямів удосконалення програми, проводяться лише серед здобувачів раз в рік (згідно опитувань стейкхолдерів та за даними звіту СО), що на думку ЕГ є недостатнім. З метою покращення якості освітнього процесу в питаннях даного критерію, ЕГ рекомендує: - При розробці і перегляді ОП ширше опиратися на досвід вітчизняних ОП. -З метою отримання інформації щодо напрямів удосконалення програми проводити анкетування всіх категорій стейкхолдерів не рідше, ніж 1 раз в семестр

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Експертна група вважає, що освітня діяльність загалом відповідає визначеному критерію, а вказані недоліки є несуттєвими. Виявлені недоліки не впливають на загальну відповідність даному критерію рівню «В». Опитування стейкхолдерів відбуваються, але вони не є систематичними, а при розробці ОП не врахований досвід вітчизняних ОП, що не впливає на якість даної ОП за критерієм 1. ЗВО усвідомлює наявні недоліки та має реалістичний план їх швидкого виправлення.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОП складає 360 кредитів Європейської кредитно-трансферної накопичувальної системи, що відповідає Закону України «Про вищу освіту», зокрема, 266 кредитів – обсяг освітніх компонентів, спрямованих на формування компетентностей за відповідною спеціальністю (96 кредитів за циклом загальної підготовки, 170 кредитів – за циклом професійної підготовки), 94 кредити – відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти, що складає 26,1% (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/OPP_222_2019-1.pdf).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених

цілей та програмних результатів навчання.

Освітні компоненти структуровано у контексті загального часу навчання за роками. Аналіз таблиць ОП: «Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми», «Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми», дає підстави стверджувати, що за рахунок включення значної кількості дисциплін на 5-6 курсі у якості вибіркового циклу професійної підготовки склалася ситуація, коли вивчення зазначених компонентів не впливає на ПРН. Відповідно до «Методичних рекомендацій для експертів Національного агентства щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми» (затверджених рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, протокол від 29 серпня 2019 р. № 9) «Обов'язкові освітні компоненти, включені до ОП, мають у сукупності призводити до досягнення програмних результатів навчання». Фактично ПРН за наявною ОП формуються лише протягом перших чотирьох років навчання, а вивчення таких дисциплін, як «Інфекційні хвороби», «Травматологія і ортопедія», «Загальна практика (сімейна медицина)», «Внутрішня медицина», «Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами» тощо жодним чином не впливає на формування ПРН. Експертна група вважає, що зміст освітньої програми не дозволяє досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Детальне ознайомлення з освітніми компонентами ОП, структурно-логічною схемою дало змогу встановити, що вони в цілому відповідають предметній області спеціальності 222 Медицина, але не в повній мірі та спрямовані на досягнення програмних результатів навчання. Наприклад, ПРН 29 «Планувати заходи для запобігання розповсюдження інфекційних хвороб...» формується на підставі ОК16 «Мікробіологія, вірусологія та імунологія», ОК21 «Гігієна та екологія» та ОК40 «Епідеміологія та принципи доказової медицини» без включення дисципліни «Інфекційні хвороби», яка за ОП є вибірковою та не може впливати на формування відповідного ПРН без порушення права здобувача освіти на вибір тих чи інших дисциплін. Зазначені недоліки стосуються і решти вибіркового циклу професійної підготовки, за рахунок яких розробники ОП намагалися досягти певних результатів навчання.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили забезпечує формальні умови для створення індивідуальної освітньої траєкторії. В університеті розроблено «Положення про порядок та умови обрання студентами дисциплін за вибором», яке описує механізм реалізації вибіркового (https://cutt.ly/sgC74l6). Але в самому положенні зазначено: «У разі представлення парами/декількома альтернативними дисциплінами, що вивчаються в конкретному семестрі і є однаковими за обсягом кредитів та формою контролю, студент в обов'язковому порядку обирає одну із запропонованих дисциплін». Обсяг вибіркового навчальних дисциплін за ОП складає 26,1%. Під час зустрічі з гарантом, зі здобувачами ОП було встановлено, що наявні лише вибіркові дисципліни циклу професійної підготовки, вибіркові дисципліни циклу загальної підготовки повністю відсутні. Це підтверджується і наданим навчальним планом за спеціальністю (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/NP_222_Meditsina_2019.pdf). Крім того, вибіркові дисципліни циклу професійної підготовки поєднані парами в блоки, що зобов'язує студента обирати одну із запропонованих дисциплін. Експертна група вважає, що застосування запропонованого ЗВО блочного підходу для формування вибіркового циклу може обмежувати можливість їх вибору та формування індивідуальної траєкторії навчання. Перелік вибіркового циклу міститься лише в ОП та навчальному плані, у вигляді окремої опції на сайті відсутній, процедура вибору полягає в написанні паперової заяви із зазначенням бажаної дисципліни (заяви зберігаються в деканаті), можливість вибору дисциплін з інших освітніх програм відсутня. Наявне «Положення про порядок визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили» (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_neformalnu_osvitu.pdf) дозволяє зараховувати такі результати навчання, але спілкування з фокус-групами студентів, студентського самоврядування засвідчило про відсутність практичного його застосування на спеціальності 222 Медицина. Засвоєння здобувачами вибіркового циклу дисциплін за угодами про академічну мобільність в Україні або за кордоном також відсутнє.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Освітня програма передбачає практичну підготовку у обсязі 18 кредитів ЄКТС (540 годин). Регламентує це «Положення про проведення практики в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили» (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_provedennya_praktiki_v_CHNU-1.pdf). ЗВО має договори про співпрацю з клінічними закладами, на базі яких відбуваються практичні заняття, але наразі з реформованими в комунальні неприбуткові підприємства структурами переоформлено лише 2 договори.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Набуття здобувачами ВО соціальних навичок відбувається під час вивчення дисциплін циклу загальної підготовки. Але до таких дисциплін можна віднести лише «Українську мову (за професійним спілкуванням)», «Історію України та української культури», «Філософію». На жаль, вміння визначити індивідуально-психологічні відмінності особистості за їхніми проявами у діяльності та спілкуванні, аналізувати передконфліктні та конфліктні ситуації, способи їх розв'язання; вивчення понять міжособистісного спілкування, рольового спілкування не реалізовані в ОП. До позитивних моментів можна віднести набуття soft skills на заходах Центру соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній. Зміст ОП Медицина сформовано відповідно до Закону України «Про освіту», Національної рамки кваліфікацій, та відповідає класифікатору ДК 003-2010 з питань професійної діяльності за відповідними кваліфікаціями.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Освітня програма складається обов'язкових компонентів (266 кредитів, в т.ч. 18 кредитів виробничої практики) та вибіркових компонентів (94 кредити). На думку експертної групи обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів реально відображає фактичне навантаження здобувачів вищої освіти. Навантаження здобувача ВО з освітніх компонентів протягом періоду навчання (семестру) складається з контактних годин, самостійної роботи, підготовки та проходження контрольних заходів, на які розподіляються кредити, встановлені для навчальних дисциплін відповідно до Закону України «Про вищу освіту». Питома вага самостійної роботи за ОП складає близько 50%. Зі слів фокус-групи здобувачів освіти, такі обсяги аудиторної і самостійної роботи є збалансованими.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обов'язкові компоненти освітньої програми забезпечують формування та розвиток основних професійних компетентностей здобувачів. Обсяг вибіркових дисциплін відповідає нормативним документам (26,1%). Розроблена програма практики на клінічних базах дозволяє сформувати компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Зміст освітньої програми повною мірою не забезпечує досягнення заявлених цілей та програмних результатів навчання, оскільки частина необхідних для подальшої професійної діяльності дисциплін мають статус вибіркових і не можуть впливати на формування ПРН. Рекомендовано збільшити перелік навчальних дисциплін за вибором за рахунок дисциплін циклу загальної підготовки, розробити дієвий механізм формування індивідуальної траєкторії навчання. Крім того, необхідно запровадити реальні механізми визнання результатів неформальної освіти та розбудовувати можливості академічної мобільності за спеціальністю з визнанням відповідних освітніх компонентів. Невеликий перелік дисциплін циклу загальної підготовки та відсутність вибіркових дисциплін за цим циклом суттєво обмежує формування soft skills здобувачами освіти.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Встановлені факти та докази дають можливість зробити висновок про часткову невідповідність критерію встановленим вимогам. Наявні недоліки можуть бути усунені протягом 1-річного терміну. Адміністрація ЗВО усвідомлює недоліки та готова працювати над їх ліквідацією.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Експертна група проаналізувала Правила прийому за даною ОПП і дійшла висновку, що вони є чіткими, конкретними, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному сайті ЧНУ імені Петра Могили. (<https://cutt.ly/FgGbvdB>). Зміни до Правил прийому для здобуття вищої освіти до ЧНУ імені Петра Могили у 2020 році: (<https://cutt.ly/8gGbbfY>). Також на офіційному сайті є посилання на розклад вступних випробувань та програми і приклади завдань для вступних випробувань (<https://cutt.ly/GgGbEwP>). Окремо сформульовані положення для вступу, як для громадян України так і для іноземних громадян (<https://cutt.ly/DgGbm1q>). Попередні редакції Ліцензійних умов не забороняли приймати іноземців на неакредитовані спеціальності, що дозволило Медичному інституту ЧНУ ім. П. Могили бути включеним до переліку Всесвітнього довідника медичних навчальних закладів (дод. 3.1), що дозволило також Університету за підтримки МОН України (дод.3.2) та посольства Індії в Україні (дод.3.3) звернутися до медичної ради Індії з метою включення Медичного інституту ЧНУ в перелік ЗВО, рекомендованих для навчання індійських громадян. Оскільки остання редакція Ліцензійних умов забороняє з 2021 року прийом іноземців на неакредитовані ОП, ЧНУ ім. П. Могили подав заяву на акредитацію ОПП «Медицина».

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання за ОП «Медицина» та вимоги до вступників враховують особливості освітньої програми. Для вступу на спеціальності галузі знань «Охорона здоров'я» згідно з наказом МОН № 1285 від 11.10.2019 абітурієнтам необхідно надати прийнятним комісіям результати ЗНО з трьох навчальних предметів: українська мова і література; біологія або хімія (другий конкурсний предмет); фізика або математика (третій конкурсний предмет). Мінімальні значення кількості балів із вступних випробувань для вступу на основі повної загальної середньої освіти для спеціальностей «Стоматологія», «Медицина» та «Педіатрія» не можуть бути менше ніж 150 балів з другого та третього конкурсних предметів. У 2020 році приймаються сертифікати зовнішнього незалежного оцінювання 2017, 2018, 2019 та 2020 років. Також правила прийому для осіб, які вступають на спеціальність «Медицина» на підставі наявності диплому молодшого спеціаліста або бакалавра на другий рік навчання, зокрема, структура та зміст тестів для випробувань, відповідають особливостям ОП та змісту ключових фахових дисциплін, які вивчаються на першому курсі. Програма вступу та приклад білету розташовані на веб-сайті ЧНУ за посиланням: <https://cutt.ly/wgGmq1p>. Програми вступних випробувань щороку оновлюються та оприлюднюються на офіційному вебсайті Університету.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Здобувачі, які переводяться до ЧНУ ім. П. Могили з інших закладів вищої освіти або приймають участь у програмах академічної мобільності мають право на перезарахування результатів вивчених освітніх компонентів. ОП та навчальний план побудовано за ЄКТС, яка орієнтована на можливість визнання навчальних досягнень студентів, незалежно від місця навчання та з урахуванням вимог Директиви ЄС щодо визнання професійних кваліфікацій від 2005 року (№ 2005/36/ЄС з поправками Директиви ЄС № 2013/55/ЄС). Порядок перезарахування результатів регламентується «Положенням про порядок перезарахування освітніх компонент та визначення академічної різниці», «Положенням про організацію освітнього процесу в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили», «Положенням про визнання іноземних документів про освіту в ЧНУ імені Петра Могили». Дані документи оприлюднені на офіційному сайті ЧНУ ім. П. Могили за посиланнями: <https://cutt.ly/2gGm2v8>;

<https://cutt.ly/HgGm54a>; <https://cutt.ly/3gGQw1f> . Перезарахування здійснюється на підставі наданого здобувачем документа (зокрема, академічної довідки) з переліком та результатами вивчення дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про форму контролю, завіреного в закладі-партнері та порівняння результатів навчання із РПНД ЧНУ. Вказаних положень послідовно дотримуються під час переведення та поновлення студентів, перезарахуванні кредитів та дисциплін, визначенні та ліквідації академічної різниці. За час реалізації ОП до ЧНУ ім. П. Могили були поновлені та переведені студенти, які навчалися в медичних ЗВО Одеси, Києва, Запоріжжя, Полтави, Ужгорода, Краматорська, Рубіжного; у 2017/2018 н.р. – 2 студенти, у 2018/2019 н.р. – 35 студентів, у 2019/2020 н.р. – 9 студентів. Результати навчання, отримані студентами у вищеперерахованих ЗВО були визнані. Перезарахування здійснювалося директором медичного інституту. За наявності академічної різниці студенти спрямовувалися на відповідні кафедри для її ліквідації у встановлені терміни та у встановленому порядку. Непорозуміння при визнанні результатів навчання та ліквідації академічної різниці не було. Право на академічну мобільність здійснюється згідно п.4.2 «Положення про організацію освітнього процесу в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили» (<https://cutt.ly/HgGm54a>) з використанням Європейської системи трансферу та накопичення кредитів ECTS на основі співставлення ОП, силабусів (робочих програм) дисциплін на підставі наданої здобувачем вищої освіти академічної довідки, Transcript of Records тощо. На сьогодні, в Медичному інституті ЧНУ тільки починають активно працювати над впровадженням системи академічної мобільності. Як було виявлено у процесі опитування, здобувачі ОП «Медицина» другого (магістерського) рівня не брали участі у програмах академічної мобільності, тому практики визнання результатів навчання не виявлено.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили» (<https://cutt.ly/HgGm54a>) та «Положенням про неформальну освіту», (<https://cutt.ly/ogHeujZ>), розміщеними на сайті університету. Рішення приймаються методичною радою кафедри, за якою закріплена певна дисципліна. При зустрічі з науково-педагогічними працівниками та здобувачами було встановлено, що практики здобуття результатів навчання у неформальній освіті та їх перезарахування на вказаній освітній програмі не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання та вимоги до вступників враховують особливості освітньої програми, є чіткими та зрозумілими, оприлюднені на офіційному сайті ЗВО. У ЗВО діють положення, які регламентують порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у закладах вищої освіти, а також надання їм академічної відпустки; порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін та порядок реалізації права на академічну мобільність, неформальну освіту

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

В ЧНУ ім Петра Могили розроблені Положення, які регламентують питання визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах вищої освіти, зокрема під час академічної мобільності та в неформальній освіті. Однак, ці правила не завжди є зрозумілими учасникам освітнього процесу. За час існування ОП «Медицина» не було започатковано жодної з програм академічної мобільності на цій ОПП. З метою покращення якості освітнього процесу щодо даного критерію Експертна група пропонує: - розглянути доцільність удосконалення нормативної бази щодо академічної мобільності студентів та викладачів.- удосконалити Положення про процедуру перезарахування навчальних досягнень, зокрема у неформальній освіті

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Доступ до Правил прийому та визнання результатів навчання відповідають критерію 3, а рекомендації щодо удосконалення процедури перезарахування не є суттєвими. Кадрова політика університету скерована на оперативне

усунення недоліків щодо зазначеного критерію. Про що свідчить, зокрема, призначення нового керівника міжнародного відділу.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Навчальний процес в ЧНУ ім. П.Могили регламентується університетським «Положенням про організацію освітнього процесу» (<https://cutt.ly/DgC65yK>). У Положенні прописані наступні форми навчання: навчальні заняття, виконання індивідуальних завдань, самостійна робота студентів, практична підготовка, контрольні заходи. Загалом форми і методи навчання сприяють досягненню заявлених в освітній програмі цілей та програмних результатів навчання. Науково-педагогічні працівники мають право вільного вибору форм і методів навчання за ОП. Оцінки, отримані студентами за окремі практичні заняття, враховуються при виставленні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни. Бажано надавати перевагу інтерактивним методам навчання: кейс-методам, діловим іграм, лекціям-дискусіям та уникати індивідуальних завдань у вигляді рефератів, які передбачені вказаним Положенням. В звіті про самооцінювання заклад демонструє елементи студентоцентрованого підходу до навчання, де студент виступає як відповідальний учасник освітнього процесу, управляє власним навчанням шляхом вибору рівня складності вивчення іноземної мови, переліку вибіркових дисциплін, форм рухової активності (традиційні заняття фізичною культурою чи секційні заняття за інтересами), бере участь у покращенні освітнього процесу через анонімні опитування. В той же час під час проведення зустрічей зі здобувачами освіти було зазначено, що кожен студент має в обов'язковому порядку підписувати «Договір про надання додаткових освітніх послуг» із ЗВО, та сплачувати річну вартість послуг у сумі 3000 грн. (зразок договору надано на запит експертної групи, дод. 4.1, дод. 4.2), що дещо порушує принципи студентоцентризму. У ході фокус-групи із здобувачами вищої освіти було встановлено, що опитування для визначення рівня їхньої задоволеності методами навчання та викладання проводяться один раз на рік на початку календарного року у паперовому вигляді і охоплює як вітчизняний, так і іноземний контингент студентів за спеціальністю. За результатами опитування, 70,9% опитуваних дали високу оцінку якості освіти на ОП. Експертна група вважає необхідним організацію більш регулярних опитувань студентів, щонайменше – після завершення кожного навчального семестру для оперативного реагування на думку здобувачів освіти.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація про цілі, зміст та очікувані результати навчання, порядок і критерії оцінювання як в цілому за ОП, так і у межах окремих освітніх компонентів надається здобувачеві ВО протягом усього періоду навчання, починаючи з правил прийому на навчання. Мета, ПРН, критерії оцінювання результатів навчання ОП доводяться до відома здобувачів при вступі на навчання. Мета, зміст та програмні результати навчання є відображені у робочих програмах, які розміщені на сайті університету. В той же час іноземна частина контингенту здобувачів освіти не має доступу до англійських версій робочих програм через сайт університету, оскільки відповідні посилання з англійської версії сайту приводять лише до версій робочих програм українською мовою, наприклад спроба переходу з англійської сторінки <https://chmnu.edu.ua/1-j-rik-navchannya-222-meditsina/> на сторінку будь-якої робочої програми дозволяє завантажити лише українську версію. Цілі, зміст, програмні результати навчання, порядок та критерії оцінювання у межах окремих освітніх компонентів доводяться до відома здобувачів на вступних заняттях, які проводяться на кожній кафедрі на початку проходження дисципліни, що підтверджено студентами та викладачами під час опитування у фокус-групах. Крім того, через сайт університету наявний доступ до електронного довідника «113 запитань від першокурсника», який містить різноманітну інформацію щодо аспектів студентського життя (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/113_zapitan_pershokursnika.pdf).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

У ОП та навчальному плані передбачені низка нормативних дисциплін циклу професійної підготовки, які сприяють засвоєнню навичок дослідника, зокрема «Епідеміологія та принципи доказової медицини», «Методологія доказової медицини», «Безпека життєдіяльності, основи біоетики та біобезпеки». У відомостях самооцінювання зазначено, що під час реалізації ОП використовуються наступні форми та методи залучення студентів до наукової діяльності: - виконання завдань з науково-творчою складовою у процесі вивчення профільних дисциплін; - виступи з результатами досліджень на студентських наукових конференціях різного рівня; - публікація результатів наукових досліджень студентів; - участь у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт; - участь у виставках наукових досягнень під час університетських, міських, всеукраїнських заходів тощо; - виконання завдань дослідницького характеру та наукові звіти в період виробничої практики. Студенти мають доступ до віварію та створеної в університеті центральної науково-дослідної лабораторії. Залучення здобувачів освіти до науково-дослідної роботи підтверджується під час проведення фокус-груп з викладачами, студентами, представниками

студентського самоврядування, студентського наукового товариства. Студентське наукове товариство університету має представництво на кафедрах Медичного інституту, засідання проводяться переважно у вигляді наукових семінарів з виключно теоретичним викладенням інформації. Можливість проведенні спільних наукових досліджень регламентується і договорами з іншими ЗВО, наданими на запит експертної групи, зокрема із Харківською медичною академією післядипломної освіти, Сумським державним університетом.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

«Положення про організацію освітнього процесу» (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu.pdf) передбачає щорічний перегляд і оновлення освітніх компонентів ОП з урахуванням результатів моніторингу, отриманих від здобувачів освіти та стейкхолдерів. У випадку відсутності суттєвих змін за рішенням ЗВО робочі програми можуть затверджуватися на декілька (до трьох) років. Дані відомостей про самооцінювання також вказують, що результатами анкетування здобувачів ВО можуть відображатись в оновленнях ОП. Оновлення змісту освітніх компонентів відбувається на основі аналізу сучасних тенденцій, за результатами співпраці із закладами охорони здоров'я міста і області, що виступають не тільки навчальними базами, але й організаторами спільних науково-методичних проєктів. Під час зустрічі з представниками роботодавців було встановлено, що ними надавалися пропозиції щодо посилення практичного компонента підготовки здобувачів відповідно до сучасних тенденцій розвитку педіатрії, які були реалізовані в ОП (відповідні листи-звернення були надані на запит експертної групи дод.1.2, дод.1.3). В той же час експертною групою встановлено, що робочі програми низки дисциплін містять у якості обов'язкової літератури посилання на застарілі (віком більше 5 років) та російськомовні ресурси, а також посилання на російськомовні web-ресурси, наприклад «Гістологія, цитологія та ембріологія» (завантажена із сайту робоча програма додана до експертного звіту, оскільки на сайт ЗВО завантажив змінену програму під час експертизи, дод. 4.3), «Медична біологія» (<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/RP-Medichna-biologiya.pdf>), «Медична хімія» (<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/RP-Medichna-himiya.pdf>), «Безпека життєдіяльності, основи біоетики та біобезпеки» (<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/RP-Bezpeka-zhittvediyalnosti-osnovi-bioetiki-ta-biobezpeki.pdf>) тощо. Пропонується переглянути списки основної і додаткової літератури робочих програм та оновити їх підручниками, посібниками, монографіями, які відображають останні досягнення в галузі.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

В ЧНУ ім. Петра Могили існує стратегія інтернаціоналізації на 2108-2023 рр. (<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/12/Petro-Mohyla-Black-Sea-National-University-IS.pdf>), посилання на наявність якої наведені і в відомостях про самооцінювання. Але внутрішній документ університету чомусь викладено англійською мовою, він є досить декларативним, зважаючи на невеликий обсяг та не містить суто самої стратегії та засобів досягнення поставлених цілей. В університеті наявні програми академічної мобільності, але, на жаль, за час існування ОП не започатковано жодної з таких програм для спеціальності 222 Медицина. За ОП не передбачено програм для подвійних дипломів, проте це зазначено як одна з перспектив розвитку ОП щодо підвищення конкурентоспроможності майбутніх фахівців на ринку праці. Експертна група позитивно оцінює практику ЧНУ ім. Петра Могили щодо організації тренінгів, циклів лекцій провідними західними вченими, зокрема на спеціальності 222 Медицина – професор університету Іллінойсу (США) Ара Текіян, ознайомлення з можливостями стажування в рамках програми ім. Фулбрайта, DAAD тощо. На жаль, на спеціальності, що акредитується відсутній системний підхід щодо залучення викладачів до стажування за кордоном. В наданій на запит експертної групи інформації щодо закордонних стажувань зазначені лише 2 штатних викладача: Чернишов О.В. та Зак М.Ю. (файл - Дані про стажування за кордоном (дод. 4.4) прикріплено до звіту). Не може сприяти ефективній діяльності в сфері викладання та наукових досліджень, пов'язаних з інтернаціоналізацією діяльності, той факт, що лише 7 викладачів на спеціальності мають сертифікати володіння іноземною мовою рівня B2. Це при тому, що за ОП навчаються студенти-іноземці англійською мовою вже протягом 4 років (відповідна довідка надана університетом на запит експертів). Публікаційна активність викладачів спеціальності у БД Scopus, Web of Science є незначною – лише 19 статей, переважно у виданнях 3-4 кварталів.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильними сторонами за даним критерієм є відкритість інформації про цілі, зміст та очікувані результати навчання, порядок і критерії оцінювання за ОП та її компонентами, наявність т.зв. електронного довідника «113 запитань від першокурсника», що відповідає вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Позитивно оцінюється практика залучення провідних науковців світу до читання лекцій, проведення семінарів на спеціальності, доступність інформації щодо можливостей грантових програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Обов'язковість підписання «Договору про надання додаткових освітніх послуг» із ЗВО всіма здобувачами освіти порушує принципи академічної свободи. Частота опитувань студентів 1 раз на рік не дозволяє в повній мірі оперативного реагувати на думку здобувачів освіти. Відсутність доступу до англійських версій робочих програм через сайт університету може знижувати прихильність до навчання іноземців та потенційно негативно впливати на залучення нових абітурієнтів. Списки основної і додаткової літератури робочих програм містять застарілу літературу, в т.ч. російськомовну російських видавництв, відсутні програми академічної мобільності за ОП. Недостатньо уваги ЗВО приділено міжнародним стажуванням викладачів, сертифікованому підтвердженню володінням іноземною мовою, публікаційній активності НПП у високорейтингових міжнародних виданнях. Рекомендовано питання підписання «Договору про надання додаткових освітніх послуг» обговорити зі студентським самоврядуванням та визначити чіткі критерії надання таких послуг. Експертна група вважає доцільним збільшити частоту опитувань здобувачів освіти для оперативного внесення змін до ОП, а також удосконалити наявну стратегію інтернаціоналізації ЗВО, до якої включити обов'язковість наявності та регулярного оновлення англійського контенту сайтів, наявності міжнародних стажувань НПП, публікацій в високоцитованих наукових виданнях, запровадження програм академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Встановлені факти та докази дають можливість зробити висновок про часткову невідповідність критерію встановленим вимогам. Наявні недоліки можуть бути усунені протягом 1-річного терміну. Адміністрація ЗВО усвідомлює недоліки, має відповідні ресурси та бажання працювати над їх ліквідацією.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими та зрозумілими, визначаються РПНД та оприлюднені на офіційному сайті Університету та в Moodle3. Зміст екзаменаційних та залікових завдань, критерії оцінювання визначаються РПНД, обговорюються методичною комісією і доводяться до відома студентів на початку поточного семестру. Атестація проводиться після шостого семестру у вигляді складання ЄДКІ («Крок-1» та іспит з англійської мови професійного спрямування) і проводиться Центром тестування при МОЗ України та на 6-му році навчання у вигляді іспиту «Крок-2» та практично-орієнтованого іспиту ОСКІ, який проводиться екзаменаційною комісією Університету. Контрольні заходи також включають ректорський контроль з англійської мови – вхідний та вихідний після 1 курсу. Робота екзаменаційної комісії регулюється «Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії» (<https://cutt.ly/hgZSaX8>). Крім того, у РПНД передбачається можливість самостійної перевірки студентами своїх знань у вигляді завдань для самоконтролю, наводиться кількість балів, які здобувачі можуть отримати за виконання певного виду роботи та чіткі критерії оцінювання. Правила проведення контрольних заходів та критерії оцінювання наведені у РПНД та положеннях університету: «Про організацію освітнього процесу» (<https://cutt.ly/HgGm54a>), «Про порядок і методику проведення заліків та екзаменів» (<https://cutt.ly/pgZGIoE>), «Про систему рейтингової оцінки» (<https://cutt.ly/6gZGK8D>), «Про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії» (<https://cutt.ly/sgZHfGE>). Вони обговорюються методичною комісією кафедри, доводяться до відома студентів на початку семестру, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів та порядок оскарження результатів контрольних заходів. Результати поточного та підсумкового контролю по кожному здобувачу вносяться до Moodle3. Результати анкетування здобувачів вищої освіти та проведеного інтерв'ю з фокус-групами дають підстави стверджувати, що на початку вивчення дисципліни студенти ознайомлюються з робочими програмами навчальних дисциплін, де зазначено методи контролю та критерії оцінювання. За результатами опитування 2019/2020 н.р. 79% студентів спеціальності 222 «Медицина» даної ОПП визнали, що критерії оцінювання доводяться своєчасно, 6,9% студентів ОП визнали критерії оцінювання незрозумілими. Дистанційне навчання здійснюється через Moodle3, Skype, Zoom, Google Meet (зі слів здобувачів, ЗВО не обмежує використання інших комунікаційних платформ, розклад розміщується на сайті Університету та постійно відбувається його актуалізація у випадку змін. Староста завчасно повідомляє всіх про початок онлайн лекції або заняття через групові месенджери та

платформу Moodle 3). Здобувачі вищої освіти задоволені дистанційним навчанням, проте говорять що очні заняття кращі.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарту вищої освіти наразі немає. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають ОП, яка розроблена ЧНУ ім. П. Могили. Державна атестація здобувачів вищої освіти у формі ЄДКІ відповідає Постанові Кабінету Міністрів України від 28 березня 2018 року № 334 «Про затвердження Порядку здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я» та Положенню про систему ліцензійних інтегрованих іспитів фахівців з вищою освітою напрямів «Медицина» і «Фармація», що затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України № 251 від 14.08.1998 р. (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 11.09.1998 р. за № 563/3003).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів та їх повторне проходження регламентована «Положенням про порядок і методику проведення заліків та екзаменів у ЧНУ ім. Петра Могили» (<https://cutt.ly/FgXaKaO>), висвітлена в пораднику першокурсника на сайті ЧНУ в розділі «Студенту» (<https://cutt.ly/7gXa9Vi>) та по кожній з дисциплін прописана в РПНД. Робочі програми дисциплін оприлюднені на офіційному сайті ЗВО в розділі: Факультети/Медичний інститут/ Навчально-інформаційна база (освітньо-професійні програми, дисципліни) <https://chmnu.edu.ua/training-information-base-medical/>. Об'єктивність екзаменаторів забезпечується шляхом чітких та доступних критеріїв оцінювання та ведення журналів в Moodle 3, наявністю в екзаменаційних аудиторіях відеоспостереження та присутністю не менше 3 студентів при проведенні підсумкового контролю в усній формі. Процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів прописані в «Положенні про порядок і методику проведення заліків та екзаменів» (<https://cutt.ly/FgXaKaO>). Випадків необхідності застосування процедур запобігання та врегулювання конфлікту інтересів на ОП не було. За результатами опитування, лише 2% студентів ОП зазначили необ'єктивність оцінювання. Порядок повторного проходження контрольних заходів, а також процедура оскарження прописані в «Положенні про порядок і методику проведення заліків та екзаменів у ЧНУ ім. П.Могили» (<https://cutt.ly/egXscoD>). Графік перескладання заліків та екзаменів розташовується на дошках оголошень біля деканату та кафедр, додатково доводиться до відома здобувачів шляхом електронного інформування. Так, влітку 2020 року на ОП процедуру перескладання через незадовільну оцінку пройшли 58 студентів. У бесідах зі студентами та студентським самоврядуванням підтверджено відсутність конфліктних ситуацій щодо результатів контрольних заходів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Згідно даних про СО з метою забезпечення академічної доброчесності в ЧНУ розроблено: Етичний кодекс університету (<https://cutt.ly/NgXfiob>); Положення про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/ngXfswX>); Положення про академічну доброчесність в ЧНУ ім. Петра Могили із складовою «Порядок перевірки академічних текстів на плагіат» (<https://cutt.ly/BgXfg2N>) та Дорожню карту розбудови системи академічної доброчесності в ЧНУ, посилання на яке на сайті Університету ЕГ знайдено не було. В цих документах визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності. ЗВО укладений договір на використання системи Unicheck, яка перевіряє текстові документи на наявність запозичених частин тексту з відкритих джерел в Інтернеті чи внутрішньої бази документів користувача. Обов'язковими для перевірки системою Unicheck є кваліфікаційні роботи, наукові та методичні праці. З викладачів кафедр призначаються особи, відповідальні за перевірку робіт на плагіат, а директор наукової бібліотеки, як менеджер/адміністратор акаунту університету в системі Unicheck, забезпечує для них організацію навчання процесу перевірки робіт та формуванню звітності. При опитуванні студентів встановлено, що практичного досвіду на перевірку власних робіт в системі антиплагіату у них немає. У ході бесід встановлено, що в Університеті сформовано культуру академічної доброчесності, проводяться заходи щодо попередження проявів академічної недоброчесності, а саме, онлайн-курс з питань системи академічної доброчесності в університеті з підписанням етичного кодексу; розроблені постери з академічної доброчесності (дод. 5); відповідні теми в рамках дисциплін, що викладаються, студенти розуміють, що таке плагіат, а також важливість коректних посилань на джерела інформації. Проводиться інформаційна робота з кураторами академічних груп та викладачами дисциплін, яка включає лекції як штатних співробітників, так і запрошених фахівців щодо академічної доброчесності, а також проходження підвищення кваліфікації в форматі он-лайн курсів платформ Prometheus,

EdEra, ВУМ тощо. За результатами опитування, 59 % студентів ОП зазначили, що питанням академічної доброчесності приділяється достатньо уваги. Академічна відповідальність визначається Положенням про академічну доброчесність в ЧНУ ім. Петра Могили. За результатами опитувань студенти визначили, що найефективнішими заходами є незарахування балів за роботу, часткове або повне її доопрацювання. Лише 7% студентів медичного інституту зазначили, що викладачі не реагують на прояви академічної недоброчесності, 51% знижують бали за поточні роботи; 38% змушують переписувати або іншим чином переробляти роботу, 4% не зараховують бали без права перездачі роботи. В фокус-групах було з'ясовано, що на інших ОП Університету були введені санкції проти порушників АД у вигляді відрахування.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання, висвітлені у робочій програмі дисципліни, є чіткими, зрозумілими, доступними для здобувачів вищої освіти. Поточний та семестровий контроль, а також контрольні заходи проводяться згідно з графіком навчального процесу. Проводиться анкетування здобувачів вищої освіти щодо форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання, їх аналіз та оперативне реагування на виявлені недоліки. Також звертає на себе увагу системна і широка робота ЗВО в питаннях забезпечення дотримання всіма учасниками освітнього процесу принципів і засад академічної доброчесності. Під час опитування фокус-груп було з'ясовано, що Положення про академічну доброчесність в ЧНУ ім. Петра Могили працює на прикладі інших ОП, де були введені санкції проти порушників АД, у вигляді відрахування 2 студентів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабких сторін в контексті Критерію 5 не виявлено. Однак, ЕГ виявлено декілька незначних недоліків, на які ЗВО варто звернути увагу з метою їх усунення. Щорічне планове анкетування здобувачів проводиться на загально університетському рівні, що не дає можливості звернути детальніше увагу на питання контрольних заходів та критеріїв оцінювання саме на ОПП «Медицина». ЕГ пропонує звертати більше уваги на анкетування здобувачів щодо питань контрольних заходів та критеріїв оцінювання, розглянути можливість та доцільність запровадження окремого анкетування з цих питань, з частотою не рідше 1 раз в семестр. У ході бесід встановлено, що в ЗВО формується культура академічної доброчесності (АД) і розроблені відповідні документи, в яких визначено чіткі стандарти та процедури дотримання АД, укладений договір на використання системи Unichек, з викладацького складу призначені особи, відповідальні за перевірку робіт на плагіат. Однак, при опитуванні студентів встановлено, що практичного досвіду на перевірку власних робіт в системі антиплагіату у них немає. З метою формування у студентів власної практичної навички роботи з системою антиплагіату, ЕГ рекомендує включити в план роботи СНТ тренінги для молодих науковців, що розвивають у них практичні навички належного цитування та запобігання плагіату. Університет в своїй освітній діяльності керується РПНД, ЕГ для удосконалення якості ОПП пропонує розглянути доцільність запровадження силабусів чи регламентів оцінювання дисциплін, де чітко прописані критерії оцінювання кожного виду роботи, що дозволить ЗВО перейняти кращі практики європейських ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти добре сформовані та зрозумілі, вся необхідна інформація розміщена на сайті ЗВО і студенти проінформовані та знають де вона знаходиться. В ЗВО сформовано кодекс академічної доброчесності, викладачі та здобувачі вищої освіти знають про академічну доброчесність, ЗВО створює всі умови для її дотримання. Потребує вдосконалення система перевірки кваліфікаційних робіт на плагіат, з можливістю доступу здобувачам вищої освіти для формування у них власних навичок роботи з системою антиплагіату. Форми контрольних заходів та визнання результатів навчання загалом відповідають критерію 5, а зазначені недоліки не є суттєвими і не впливають на якість даної ОПП, що відповідає рівню відповідності В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Всі викладачі, що задіяні у реалізації ОП мають академічну та/або професійну кваліфікацію відповідну до дисциплін, що викладають. Це встановлено під час перегляду таблиці 2 відомостей про самооцінювання та «Таблиці відповідності викладачів ліцензійним умовам», яка була надана на запит експертної групи (дод.6). Встановлено відповідність базової освіти, тем та шифрів захищених дисертацій, отриманих наукових звань, публікацій з переліку наукової та науково-методичної літератури, проходження курсів підвищення кваліфікації та стажування. Відомості про всіх викладачів, задіяних у викладацькій діяльності по ОП внесені до ЄДЕБО. Викладачі курсу професійної та практичної підготовки за спеціальністю поєднують викладання з практичною діяльністю за фахом В той же час основна кафедра клінічної підготовки «Кафедра терапевтичних та хірургічних дисциплін» має лише 4 штатних співробітника (<https://chmnu.edu.ua/kafedra-propedevtichnih-ta-mediko-profilaktichnih-distsiplin/>), що суперечить взагалі поняттю кафедри, і є незрозумілим, як вони можуть забезпечити весь навчальний процес двома мовами (українська, англійська) на клінічних дисциплінах 3-5 курсів, де наявні відповідні здобувачі освіти. Бажана наявність у викладачів дисципліни «Екстрена та невідкладна медична допомога» європейських сертифікатів BLS, ALS тощо.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) наявне у відкритому доступі для ознайомлення претендентів на заміщення посад - <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/Polozhennya0001.pdf>. Зазначений порядок реально виконується, що було підтверджено під час зустрічей з ректором університету, гарантом освітньої програми. Позитивним моментом є відкрита публікація інформації щодо наявних вакансій на сайті університету (<https://chmnu.edu.ua/vakansiyi/>). Необхідний рівень професіоналізму викладачів забезпечується наявним «Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних працівників у Чорноморському національному університеті ім. Петра Могили» (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_pidvishhennya_kvalifikatsiyi.pdf). Експертна група вважає за доцільне враховувати при подовженні контрактів показники рейтингового оцінювання діяльності кафедр та викладачів.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

При реалізації освітньої програми залучено власний потенціал академії – Університетську клініку, а також зовнішніх роботодавців з можливістю використання матеріально-технічних засобів їх навчально-лікувальних баз для проведення практичних занять та спільного виконання науково-дослідних робіт: Бабін О.Д. (заступник головного лікаря з медичної роботи Миколаївської обласної дитячої клінічної лікарні), Дембицький В.А. (керівник обласного благодійного фонду «Лікарняна каса»), Пашков І.В. (зав. інфекційним відділенням №2 КНП «Миколаївський обласний центр лікування інфекційних хвороб» Миколаївської обласної ради), тощо.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЧНУ ім. Петра Могили має 16 підписаних угод з клінічними базами, на яких можливе проведення практичних занять, виробничих практик (дод. 6.1). Представники роботодавців та професіонали-практики на регулярній основі залучаються до проведення аудиторних занять на основі сумісництва. Зокрема, відповідно до відомостей про самооцінювання викладачами-сумісниками на спеціальності 222 Медицина були Максимова І.С., головний лікар Миколаївського обласного шкірно-венерологічного диспансеру, Корякіна О.Л., к.м.н., заступник головного лікаря з медичної частини пологового будинку №2 м. Миколаєва, Малишев С.А., заступник головного лікаря з медичної частини ТМО МВС, Бачинський Д.В., заступник головного лікаря обласної клінічної лікарні. У якості експертів галузі «Охорона здоров'я» можна розглядати зав. кафедри терапевтичних та хірургічних дисциплін Зака М.Ю., який є вченим секретарем та членом Правління ГО «Українська гастроентерологічна Асоціація» та доцента цієї ж кафедри Чернишова О.В. – члена експертної групи УОЗ Миколаївської області за напрямком «Психічне здоров'я».

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Підвищення кваліфікації викладачів відбувається відповідно до «Положення про підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних працівників у Чорноморському національному університеті ім. Петра Могили» (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_pidvishhennya_kvalifikatsiyi.pdf), яке регламентує підвищення кваліфікації викладачів, в т.ч. за неформальною освітою та за кордоном. На підставі договору про співпрацю з Харківською медичною академією післядипломної освіти існує можливість безоплатного підвищення кваліфікації на її базі чи під час проведення виїзних циклів представників академії до м. Миколаїв. Про такі можливості наголошувалося під час зустрічей з гарантом ОП, ректором університету. Крім того, викладачі за

ОП мають змогу регулярно відвідувати профільні конференції, семінари тощо, які проходять у ЗВО та за його межами. На жаль, активність викладачів щодо вітчизняних чи закордонних програм підвищення кваліфікації є невисокою, про що свідчать надані на запит експертної групи документи. Оскільки зазначений показник є досить принциповим, експертна група наголошує на необхідності моніторингу своєчасності проходження курсів підвищення кваліфікації відділом забезпечення якості освіти.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Система заохочення викладачів до розвитку викладацької майстерності регламентується нормативними документами, що включають матеріальне та моральне заохочення, зокрема: Статут (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2014/06/Statut_Chnu_Im_Petra_Mogili.pdf), Колективний договір на 2016-2020 рр. (<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/09/Trudovij-kolektivnij-dogovir-CHDU-CHNU-Profkom-2016-2020.pdf>), Положення про підвищення кваліфікації (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_pidvishhennya_kvalifikatsiyi.pdf). Про важливість матеріального заохочення наукових, науково-педагогічних працівників за досягнення особливих успіхів в науковій діяльності, можливостей здійснення стажувань наголошували ректор університету та гарант під час зустрічей. В той же час, у вищезазначених документах не наведені чіткі критерії преміювання за досягнення високого рівня оприлюднення результатів наукових досліджень, досягнення у науковій роботі та підготовці науково-педагогічних кадрів, умови відшкодування витрат на стажування, що може стримувати ріст показників викладацької майстерності.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Існують прозорі механізми відбору при заміщенні вакантних посад. Поєднання викладання з практичною діяльністю за фахом викладачами кафедри терапевтичних та хірургічних дисциплін. Залучення роботодавців та наявності в них матеріально-технічної бази та високотехнологічного обладнання для якісного оволодіння практичними навиками здобувачами. Університетська система підтримки підвищення педагогічної майстерності та професійного розвитку викладацького складу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Кадровий склад клінічної кафедри терапевтичних та хірургічних дисциплін не в повній мірі відповідає формальним вимогам. Відсутність критеріїв преміювання за досягнення високого рівня оприлюднення результатів наукових досліджень, досягнення у науковій роботі, підготовці науково-педагогічних кадрів, не чітко окреслені умови відшкодування витрат на стажування. Незважаючи на те, що питання наявності/відсутності окремого положення щодо рейтингового оцінювання діяльності кафедр чи викладачів та окремої загальноуніверситетської структури із забезпечення якості освіти, яка б могла контролювати питання професійного зростання викладачів, підвищення кваліфікації, належать до сфери автономії ЗВО, слід звернути увагу на доцільність розробки дієвих механізмів, які могли б контролювати зазначені аспекти діяльності університету та функціонування ОП. Експертна група рекомендує приділити пильну увагу формуванню відповідного складу кафедри терапевтичних та хірургічних дисциплін - в першу чергу за рахунок вже залучених до викладацької діяльності сумісників, а також розбудові внутрішньоуніверситетської системи якості.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими. Підсилення кадрового складу клінічної кафедри є можливим, оскільки наявний відповідний людський ресурс, який вже задіяний у якості сумісників в навчальному процесі, а керівний склад ЗВО готовий надавати преференції для їх залучення в штат. Інші недоліки можуть розглядатися як граничні з питаннями автономії університету. Адміністрація ЗВО має чіткі прагнення та реальні підходи до їх усунення.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час акредитаційної експертизи ЕГ пересвідчилася, що матеріально-технічна база ЧНУ ім.П.Могили є достатньою для забезпечення ОП "Медицина". У окремому 3-поверховому корпусі розташовані навчальні та лекційні аудиторії, які обладнані мультимедійними проекторами, комп'ютерами, плазмовими екранами. Для досягнення цілей ОП здобувачі мають можливість безоплатно працювати у експериментальній клініці (віварії) та у 8 навчально-наукових лабораторіях, які укомплектовані всім необхідним обладнанням, технічними засобами, оптичними приладами, реактивами, посудом. Кафедри оснащені сучасною навчальною, лабораторно-діагностичною, комп'ютерною та проекційною технікою, інструментарієм. Зокрема у ЗВО наявні анатомічні 3D столи, муляжі, манекени, тренажери для відпрацювання малоінвазивних хірургічних втручань. Слід зазначити, що в університеті є навчальна операційна. Доступ до біологічних макропрепаратів представлений тільки у вигляді демонстраційних банок з вологими анатомічними препаратами. ЗВО у відомостях самооцінювання зазначає, що щорічно витрачає 15–20 млн. грн. на удосконалення матеріальної бази медичного інституту. В університеті є 2 читальні зали, з безоплатним доступом для здобувачів. Бібліотечний фонд навчальної та наукової літератури становить 178213 примірників. Створено інституційний репозитарій, але відсутня можливість самоархівування матеріалів науковими та науково-педагогічними працівниками, що певною мірою уповільнює його наповнення і розвиток. Під час аналізу робочих програм навчальних дисциплін у деяких з них ЕГ виявила у списках рекомендованої літератури застарілі та російськомовні джерела. Під час зустрічей про це було повідомлено ЗВО. Університет оперативно зреагував на зауваження ЕГ та оновив списки рекомендованої літератури. Соціальні та матеріальні потреби здобувачів забезпечуються можливістю користуватись гуртожитками, ідальнею, де умови відповідають санітарно-гігієнічним вимогам. ЕГ встановлено, що з боку здобувачів проблем з організацією поселення і проживання у гуртожитку не виявлено. У гуртожитку створені умови для комфортного проживання. Експертна група дійшла висновку, що в цілому матеріально-технічна база та навчально-методичне забезпечення є достатнім для реалізації цілей ОП. В межах даного підкритерію ЕГ рекомендовано: звернути увагу на оновлення та поповнення бібліотечного фонду сучасною літературою; розглянути питання, щодо створення електронної бібліотеки, з метою забезпечення здобувачів літературою під час дистанційного навчання; розглянути питання модернізації процесу архівування в репозитарії.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЧНУ ім.П.Могили частково забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах освітньої програми. Під час дистанційної акредитації, експертна група встановила, що доступ зокрема до корпусів, віварію, бібліотеки, інституційного репозитарію, платформи дистанційного навчання Moodlez - безоплатний для всіх учасників освітнього процесу. Частина інфраструктури та інформаційних ресурсів надається здобувачам платно, в якості додаткових освітніх послуг на підставі Положення про надання додаткових освітніх послуг (<https://cutt.ly/ngKS1Qe>) та Договору про надання додаткових освітніх послуг (Дод. 4.1, 4.2). Договір укладається зі здобувачами до початку навчання в університеті в обов'язковому порядку, що суперечить принципам академічної свободи. Зокрема, під час зустрічей з фокус-групою здобувачів, які проживають у гуртожитках, останні зазначили, що налагодження Internet-зв'язку в кімнатах відбувається за кошти студентів. Відсутній альтернативний безоплатний доступ здобувачів до інформаційних ресурсів бібліотеки з гуртожитку. Експертна група рекомендує: врегулювати процедуру надання додаткових освітніх послуг в контексті волевиявлення студентів; розмістити перелік додаткових освітніх послуг на офіційному веб-сайті університету, задля ознайомлення з ним всіх зацікавлених сторін.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою і дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси. В Університеті є належне дотримання санітарних норм та охорони публічного порядку. Широкий спектр консультаційних, медичних та реабілітаційних послуг надає здобувачам сучасна Університетська поліклініка, з них 50% на безоплатній основі. Значна увага приділяється забезпеченню психічного здоров'я здобувачів. З метою підтримки психічного здоров'я, безперервного психологічного супроводу діє Центр соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню (<https://cutt.ly/agKDbak>), який надає безоплатну консультативну допомогу здобувачам та науково-педагогічним працівникам, систематично проводить індивідуальні та групові психологічні консультації, тренінгові програми. Під час зустрічі зі здобувачами, науково-педагогічними працівниками, адміністрацією ЕГ було встановлено, що всі стейкхолдери знають порядок дій у разі виникнення конфліктних ситуацій і працюють на попередження таких ситуацій. У щорічному опитуванні здобувачів (Додаток 1.12, 1.13) є питання щодо: задоволеності освітньо-науковим процесом, ресурсами Університету; оцінки роботи дорадників груп, Центру

соціально-психологічної підтримки. Результати опитування беруться до уваги адміністрацією ЗВО, проводяться співбесіди з викладачами.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

В Університеті в цілому на належному рівні організовано забезпечення освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти ОП «Медицина». Оскільки у відомостях про самооцінювання даний критерій описано не повною мірою, про форми, методи та ресурси забезпечення більшості видів підтримки ЕГ довідалась під час зустрічей з фокус-групами. Освітня, інформаційна та організаційна підтримка здобувачів здійснюється переважно через веб-сайт університету, сервер дистанційного навчання Moodle, публічні сторінки університету в соціальних мережах (Facebook <https://cutt.ly/ygKD9Dd>, Instagram <https://cutt.ly/pgKD359>), де оприлюднюється інформація про новини освітнього процесу, документообіг, розклад навчання. Співпраця студентської профспілки з допоміжними підрозділами університету, забезпечує своєчасне оповіщення здобувачів про конференції, тренінги, освітні, наукові та виховні заходи. Комунікативна взаємодія між університетом та здобувачами налагоджена, зокрема через створення та функціонування спільнот в месенджерах Viber та Telegram. Під час експертизи ЕГ виявила, що у англomовній версії сайту документи та робочі програми україномовні, не всі таблички з назвами кабінетів/приміщень мають англomовний переклад, що дає підстави вважати інформаційну підтримку іноземних студентів недостатньою. Консультативну та соціальну підтримку ЧНУ ім.П.Могили забезпечує зокрема через Центр соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню (<http://surl.li/gvfs>), який надає безоплатні психологічні консультації для вирішення психологічних проблем; регулярно організовує та проводить психотерапевтичні тренінги, семінари; надає студентам та випускникам послуги, пов'язані з профорієнтацією та підготовкою до роботи за отриманою професією. Студентська профспілка організовує матеріальну допомогу здобувачам у випадку хвороби, втрати близьких родичів, або іншої непередбачуваної трагічної ситуації. Студентська колегія університету (<https://cutt.ly/bgKFm1Q>) забезпечує захист прав та інтересів студентів. На основі інтерв'ювання здобувачів, представників студентської профспілки, студентського наукового товариства, викладачів, адміністративного персоналу університету ЕГ встановила, що підтримка україномовних здобувачів за даною ОП є якісною, зручною та задовольняє потреби. ЕГ рекомендовано наповнити англomовну версію сайту відповідним контентом та додати таблички з англomовними назвами кабінетів, з метою забезпечення належної інформаційної підтримки іноземним студентам.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

За даною освітньою програмою навчаються двоє студентів з особливими освітніми потребами. Проте вони не є помітно маломобільними, добре навчаються, отримують академічну стипендію, є соціально активними. Під час здійснення акредитації ЕГ пересвідчилась, що у ЧНУ ім.П.Могили створені умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами (<https://cutt.ly/zgKFLno>): 4 навчальних корпуси та 3 гуртожитки обладнані пандусами, є спеціальні аудиторії, кімнати особистої гігієни, безперешкодний доступ до комп'ютерних класів, бібліотеки, їдальні, спортивного залу, адміністративних приміщень, таблички з назвами кабінетів продубльовано рельєфно-крапковим шрифтом (Брайля), передбачено навчання за кошти Фонду соціального захисту інвалідів. У 2020 році Миколаївським міжміським бюро технічної інвентаризації проведено технічне обстеження для визначення доступності будівель і споруд та надання послуг для маломобільних груп населення комплексу будівель і споруд ЧНУ ім.П.Могили (<https://cutt.ly/OgKF1CK>), за результатами якого встановлено, що їх технічний стан в цілому задовільний. Супровід осіб здійснюється відповідно до «Порядку супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення» (<https://cutt.ly/agKF32W>).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ЧНУ ім. П.Могили діють чіткі механізми розгляду та врегулювання конфліктних ситуацій, яким опікується тимчасова комісія з вирішення конфліктних ситуацій. Порядок роботи, склад комісії, права та обов'язки її членів регламентуються Положенням про порядок реагування на випадки булінгу (цькування), сексуальних домагань та дискримінації у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили, яке розміщене у вільному доступі на сайті університету (<https://cutt.ly/sgKF6fg>). З метою запобігання конфліктів, пов'язаних із корупцією у ЧНУ ім.П.Могили розроблено та затверджено Антикорупційну програму на 2020-2022 рр. (<https://cutt.ly/XgKGqnN>) та план заходів до неї (<https://cutt.ly/rgKGeSB>). Про факти корупційних порушень чи інші конфліктні ситуації учасники освітнього процесу можуть анонімно повідомити до уповноваженої з антикорупційної діяльності ЧНУ ім. Петра Могили на захищену електронну поштову скриньку: kogurpcyinet@chmnu.edu.ua або написати листа до скриньки довіри, яка розміщена в приміщенні університету (ЗВО надав фото для підтвердження). Окрім цього ЧНУ ім.П.Могили щодо врегулювання конфліктних ситуацій спирається на Статут (<https://cutt.ly/EgKGycV>), Трудовий колективний договір (<https://cutt.ly/egKGuWW>). Вирішення конфліктних ситуацій в аспекті «здобувач-викладач»

передбачено і в Положенні про порядок і методику проведення заліків і екзаменів (<https://cutt.ly/KgKGiXI>); Положенні про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії (<https://cutt.ly/PgKGoKX>); Положенні про академічну доброчесність (<https://cutt.ly/mgKGaeW>). Університет в даному питанні працює на запобігання виникненню таких ситуацій. На онлайн-зустрічі із адміністрацією, здобувачами, науково-педагогічними працівниками та представниками органів студентського самоврядування ЕГ встановила, що вони не стикалися із конфліктними ситуаціями пов'язаними з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією та знають куди звертатись у випадку виникнення таких ситуацій. У щорічному опитуванні здобувачів за 2020 р. (Дод. 1.12, 1.13) є питання «Чи доводилось Вам стикатися з випадками корупції в ЧНУ ім. П. Могили?» , де 80,1% студентів Медичного інституту зазначили, що не стикались із корупцією в університеті, 15,9% зазначили, що чули про такі випадки від знайомих, та тільки 4% зазначили, що стикались з корупцією.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Матеріально-технічні та фінансові ресурси, бібліотечний фонд забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів, які навчаються за ОП, задовольняє їхні потреби та інтереси. ЧНУ ім.П.Могили значну увагу приділяє забезпеченню освітньої, консультативної та соціальної підтримки здобувачам, зокрема через Центр соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню. Позитивною практикою ЕГ вважає комунікативну взаємодію університету зі здобувачами через соціальні мережі та месенджери. Особлива увага приділена, створенню належних умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. Політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій є чіткими та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу. Здобувачі підкреслюють, що в освітньому середовищі сформований сприятливий морально-психологічний клімат, відсутні конфліктні ситуації, університет працює на їх попередження.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабких сторін в контексті Критерію 7 не виявлено. Однак, однак ЕГ виявлено декілька незначних недоліків, усунення яких покращить якість зазначеної ОП в контексті даного критерію. Експертна група вважає некоректним обов'язковість додаткових освітніх послуг для всіх здобувачів та рекомендує врегулювати процедуру їх надання. ЕГ визначила, що потребує удосконалення інформаційна підтримка студентів-іноземців та мешканців гуртожитків; оновлення списків основної та додаткової літератури в бібліотечному фонді та в РПНД. У зв'язку з цим ЕГ рекомендовано: наповнити англomовну версію сайту відповідним контентом; звернути увагу на ліквідацію застарілої/російськомовної літератури та розглянути питання, щодо створення електронної бібліотеки; звернути увагу на доцільність забезпечення доступу здобувачів до інформаційних ресурсів бібліотеки з гуртожитку. Задля розвитку і якісного наповнення інституційного репозитарію, ЕГ рекомендовано, забезпечити можливість науковими та науково-педагогічними працівниками здійснювати самоархівування в репозитарії.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітнє середовище та матеріальні ресурси ЧНУ ім.П.Могили забезпечують достатній рівень підготовки здобувачів ОП "Медицина". Зокрема для досягнення цілей та ПРН у ЗВО сучасно обладнані лекційні та навчальні аудиторії, 8 навчально-наукових лабораторій, експериментальна клініка (віварій), навчальна операційна тощо. Належна інформаційна підтримка, яка охоплює всі соціальні мережі та новітні месенджери. Високий рівень безпеки та комфорту здобувачів. Створена технічна та організаційна підтримка для людей з особливими освітніми потребами. Відсутні конфліктні ситуації у здобувачів з науково-педагогічним персоналом та між собою, існує чітка та прозора процедура їх вирішення. Встановлені факти і докази свідчать про загальну відповідність критерію 7 встановленим вимогам. ЗВО усвідомлює наявні недоліки та оперативно реагує в напрямку їх вирішення.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП у ЧНУ ім.П.Могили регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/dgKP61V>). Також з метою роз'яснення норм цього положення в університеті розроблені Рекомендації щодо порядку створення та перегляду освітньої програми (<https://cutt.ly/zgKAwRh>). ЗВО дотримується визначених цим положенням процедур. На підставі вивчення відомостей про самооцінювання, аналізу нормативної документації ЗВО, опитування стейкхолдерів ЕГ встановлено, що моніторинг провадження освітньої діяльності за ОП здійснює Гарант ОП разом із групою забезпечення спеціальності, шляхом опитування студентів, викладачів та роботодавців та обговорення пропозицій стейкхолдерів на засіданнях кафедр університету, що відображено у протоколах (Дод. 1.5-1.9). Порядок перегляду ОП передбачений тільки у випадку: зміни нормативно-правової бази та внутрішніх нормативних документів університету; невідповідності досягнутих програмних результатів навчання запланованим; перевищенні фактичних витрат на ОП понад їх надходженням; змін на ринку праці; побажання стейкхолдерів. ЕГ рекомендовано: вдосконалити систему моніторингу якості ОП, шляхом опитування-анкетування всіх стейкхолдерів (викладачів, роботодавців); запровадити процедуру регулярного перегляду ОП із залученням всіх зацікавлених сторін.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Експертна група встановила, що здобувачі ЧНУ ім.П.Могили залучаються до процесу моніторингу та періодичного перегляду ОП, шляхом щорічного анонімного опитування студентів «Якість освітнього процесу», спільно з ННВЛ «Миколаївський центр соціологічних досліджень» (Дод. 1.12, 1.13). Аналогічне опитування проводиться і серед іноземних студентів (Дод. 1.10, 1.11). До процедур внутрішнього забезпечення якості здобувачі залучені зокрема і через органи студентського самоврядування (<https://cutt.ly/wgKApVx>) та студентське наукове товариство (<https://cutt.ly/EgKAaXb>). Під час зустрічей з'ясовано, що органи студентського самоврядування залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП, шляхом обговорення проблем, що турбують здобувачів освіти та мають право вносити пропозиції, щодо вдосконалення якості освітнього процесу. ЕГ встановила, що адміністрація університету вчасно реагує та враховує пропозиції здобувачів, зокрема за проханням студентського декана (Дод. 1.4) в навчальний план введено нову дисципліну «Європейський стандарт комп'ютерної грамотності». З метою адекватного моніторингу якості ОП «Медицина» ЕГ рекомендовано організувати локальні тематичні опитування, серед здобувачів саме даної ОП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

ЕГ встановила, що потенційні роботодавці зацікавлені у співпраці з ЧНУ ім.П.Могили та є партнерами в системі забезпечення якості освіти. Зокрема, головний лікар Миколаївської лікарні швидкої медичної допомоги та головний лікар Миколаївської обласної дитячої клінічної лікарні включені в робочу групу формування ОП. Аналіз результатів зустрічей показав, що роботодавці зацікавлені у вдосконаленні якості практичної підготовки на даній ОП та зауважили, що вносили свої пропозиції щодо цього питання, шляхом написання листів-звернень (дод. 1.2, 1.3). Адміністрація ЗВО врахувала пропозиції роботодавців та внесла зміни до робочих програм навчальних дисциплін. З метою всебічного залучення роботодавців до процесів розроблення, моніторингу та періодичного перегляду ОП рекомендовано: регулярно проводити опитування-анкетування роботодавців; висвітлювати їх зауваження та пропозиції у відкритому доступі; створити експертну раду роботодавців, із залученням представників обласного та міського управління, державних та приватних підприємств галузі.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

На ОП «Медицина» випускників ще немає, тому практика збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП і траєкторія їх працевлаштування відсутня. Аналіз відомостей самооцінювання показав, що ЧНУ ім. П.Могили використовує практику збирання та врахування інформації, щодо кар'єрного шляху випускників інших спеціальностей університету. Водночас цим питанням опікується Центр соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню, який: забезпечує консультативну підтримку здобувачів, шляхом надання послуг, пов'язаних із профорієнтацією та підготовкою до роботи за отриманою професією; щорічно організовує Дні кар'єри із залученням потенційних роботодавців, органів влади, Миколаївського регіонального центру зайнятості.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система забезпечення якості освіти та виявлення недоліків у ЧНУ ім. П.Могили планує вчасне реагування на виявлені недоліки в реалізації ОП. Регулярне анонімне опитування здобувачів, залучення їх до процесів моніторингу якості через органи студентського самоврядування, в цілому дають можливість виявити ступінь задоволеності студентів організацією освітнього процесу. Думку роботодавців враховано як під час формування ОП, так і в процесі моніторингу якості, шляхом адекватної реакції на їх листи-пропозиції. Під час інтерв'ювання з фокус-групами ЕГ встановлено, що пропозиції стейкхолдерів ЗВО бере до уваги та оперативно працює над їх впровадженням в освітній процес. ЕГ виявлено, що анкетування здобувачів проводять універсальною анкетною, раз на рік, на всіх факультетах одночасно. Одна анкета не дає можливості сформулювати уявлення про враження здобувачів цієї ОП про якість компонентів ОП. З метою виявлення недоліків та своєчасного реагування на них ЕГ рекомендовано: щонайменше один раз на семестр здійснювати локальні та тематичні опитування, серед здобувачів ОП “Медицина”, з урахуванням особливостей компонентів ОП; запровадити регулярні анкетування серед науково-педагогічних працівників цієї ОП та роботодавців; розробити анкети-опитувальники для майбутніх випускників.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Оскільки акредитація є первинною, результатів зовнішнього оцінювання якості вищої освіти, які беруться до уваги під час удосконалення ОП, немає. Зазначені у відомостях про самооцінювання зауваження та пропозиції, сформульовані під час акредитації інших ОП університету, не несуть інституційного характеру.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Експертна група робить висновок, що формування культури якості є запорукою успішного досягнення результатів навчання здобувачів за ОП «Медицина». У ЧНУ ім. П.Могили формування та підтримка культури якості здійснюється через гаранта ОП, адміністрацію, навчально-методичний відділ, який виконує функцію відділу забезпечення якості освіти та робочу групу з дотримання академічної доброчесності. Під час експертизи визначено, що ними проводяться наступні процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти: гарант здійснює формування та моніторинг якості ОП; адміністрація ЗВО координує роботу структурних підрозділів та кафедр; навчально-методичний відділ проводить контроль за дотриманням внутрішніх положень університету та надає консультативну підтримку викладачам, щодо розробки навчальних планів, робочих програм навчальних дисциплін; робоча група з дотримання академічної доброчесності бере участь в процесах ВЗЯВО в контексті контролю за дотриманням політики академічної доброчесності. На підставі вивчення нормативних документів ЧНУ ім. П.Могили, інтерв'ювання стейкхолдерів, ЕГ встановила, що побажання всіх учасників освітнього процесу враховуються. Здобувачі розуміють цілі та зміст ОП. У контексті даного підкритерію, ЕГ рекомендовано розглянути питання, щодо: створення підрозділу внутрішнього моніторингу якості освіти, відокремивши його від навчально-методичного відділу; побудови та реалізації документальних засад внутрішнього забезпечення якості освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Заклад вищої освіти враховує позицію здобувачів, викладачів та роботодавців при формуванні та моніторингу якості ОП. Експертна група вважає хорошою практикою діяльність Центру соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню в питаннях консультативної підтримки здобувачів, профорієнтації та підготовки до роботи за отриманою професією.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Недоліками в контексті даного критерію експертна група визначає недосконалість нормативної бази щодо процедури перегляду ОП та функціонування системи внутрішньоуніверситетського моніторингу якості освіти. З метою своєчасного виявлення та реагування на недоліки ЕГ рекомендовано: врегулювати процедуру перегляду ОП не рідше одного разу на рік із залученням всіх стейкхолдерів; здійснювати анкетування здобувачів не рідше одного разу в семестр та формувати анкети на різну тематику для здобувачів ОП “Медицина”; звернути увагу на організацію моніторингу якості, в тому числі шляхом започаткування анкетування серед науково-педагогічних працівників цієї ОП та роботодавців; удосконалити алгоритми, механізми та документальні засади системи моніторингу якості освіти.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

За час реалізації ОП здобувачі та роботодавці вищої освіти вказували на недоліки ОП, внаслідок цього ЗВО швидко реагував і вносив зміни у зміст ОП, навчальний план, РПНД, задля вдосконалення якості ОП. Роботодавцями є лікарі з практичної охорони здоров'я, вони безпосередньо залучені до процесу створення ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери, що було підтверджено на зустрічі з ними. Формування та підтримка культури якості здійснюється через гаранта ОП, адміністрацію та навчально-методичний відділ. Виявлені недоліки не є суттєвими та не створюють перешкод, щодо реалізації ОП у даному ЗВО, надані рекомендації, щодо їх ліквідації. У цілому експертна група дійшла висновку, що ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідає Критерію 8 за рівнем В

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЧНУ ім.П.Могили всі нормативно-правові акти є у відкритому доступі на офіційному сайті ЗВО (<https://chmnu.edu.ua/>). Основними документами, що регулюють взаємодію всіх учасників освітнього процесу під час реалізації ОП ЧНУ ім. П.Могили є Статут ЧНУ (<https://cutt.ly/egKsMf>), Колективний договір на 2016-2020 роки (<https://cutt.ly/lgKSdb8>), Положення про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/KgKSfxG>), Положення про окремі структурні підрозділи та види діяльності (<https://cutt.ly/VgKSjbg>). Під час дистанційної експертизи підтверджено, що всі учасники освітнього процесу ознайомлені з наведеними документами та дотримуються встановлених правил під час реалізації ОП. Проте ЕГ виявила, що у англійській версії сайту документи та робочі програми україномовні, що обмежує доступ до них іноземним студентам. Експертна група рекомендує вдосконалити англійську версію сайту, задля забезпечення належного доступу студентам-іноземцям.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Під час дистанційної зустрічі з гарантом ОП, експертна група встановила, що ЗВО не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми, оприлюднює на своєму офіційному сайті для громадського обговорення проекти ОП, з метою отримання пропозицій чи зауважень від стейкхолдерів. (<https://cutt.ly/9gKSlob>). ОП "Медицина" була доступна для громадського обговорення за місяць до затвердження. Після завершення терміну громадського обговорення ОП "Медицина" і надалі залишається у вкладці «Проекти освітніх програм», проте можливість залишати відгуки, пропозиції та зауваження безпосередньо на сайті відсутня.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Експертна група засвідчила, що ЧНУ ім. П.Могили своєчасно оприлюднює на своєму веб-сайті інформацію про ОП для інформування всіх стейкхолдерів та суспільства. Інформація щодо ОП, навчального плану, робочих програм навчальних дисциплін розміщена на офіційному сайті університету у вільному доступі (<https://cutt.ly/AgKSRh7>). В цілому обсяг інформації достатній для інформування потенційних вступників. Під час інтерв'ювання, експертна група переконатась, що здобувачі, науково-педагогічні працівники та роботодавці проінформовані щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за цією освітньою програмою. ЕГ рекомендовано: продовжити роботу над модернізацією та вдосконаленням системи навігації та змістового наповнення сайту.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

У ЧНУ ім.П.Могили інформація про правила і процедури, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу відкрита, що забезпечує прозорість і публічність підготовки здобувачів за ОП «Медицина». Хорошою практикою ЕГ вважає те, що за місяць до затвердження, ЗВО оприлюднює на офіційному сайті проекти освітніх програм, для громадського обговорення. Університет своєчасно оприлюднює на сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму, її цілі, очікувані результати навчання та компоненти в обсязі, достатньому для інформування стейкхолдерів та суспільства.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Потребує вдосконалення англійськомовна версія сайту, з метою забезпечення повноцінного доступу студентам-іноземцям. ЕГ рекомендує зробити активним обговорення ОП «Медицина» на сайті ЧНУ ім.П.Могили, надаючи можливість стейкхолдерам залишати відгуки, пропозиції та зауваження безпосередньо на сайті.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Під час акредитаційної експертизи ЕГ пересвідчилась, що правила щодо прав та обов'язків учасників освітнього процесу публічні, чіткі, зрозумілі та підтверджені відповідними нормативними документами. Інформація про ОП, її цілі, компоненти, результати навчання розміщена у вільному доступі на сайті університету та є достатньою для інформування стейкхолдерів. Як позитивну практику в контексті даного критерію ЕГ визначає, оприлюднення проектів ОП на сайті університету за місяць до затвердження. Це дає підстави вважати, що під час акредитації виявлена загальна відповідність щодо прозорості та публічної діяльності університету, а недолік у англійськомовній версії сайту не суттєвий, надані рекомендації для його усунення. В цілому експертна група дійшла висновку, що ОП та освітня діяльність за цією програмою відповідає оцінці B за критерієм 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Для проведення дистанційної експертизи ЗВО сформував всі фокус-групи, технічно забезпечив їх участь у зустрічах відповідно до попередньо затвердженої програми візиту. Для ознайомлення з матеріально-технічною базою для здійснення освітньої діяльності за ОП було продемонстровано два відеофільми (<https://youtu.be/KxPuXX9efZw>; <https://youtu.be/Eiq6F1UkIE8>) та дві відео презентації в режимі он-лайн. Експертна група переконалася, що освітній процес за освітньою програмою Медицина другого (магістерського) рівня фактично здійснюється. Окремо, група експертів хоче відмітити, що ЗВО не було дотримано процедуру інформаційного супроводу акредитації. Інформація про відкриту зустріч з ЕГ та програма акредитаційного візиту не була оприлюднена на офіційному сайті ЗВО. Під час дистанційної експертизи університет вніс зміни в програму візиту, без попереднього погодження з ЕГ. Оновлена програма візиту додається. ЕГ відмічено позитивну реакцію адміністрації ЗВО та Гаранта ОП на вказані ЕГ недоліки та намагання швидко їх виправити. Про це свідчить оновлення застарілої літератури в РПНД з заміною її на сайті за дисципліною "Гістологія, Цитологія, Ембріологія".

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	E
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>програма візиту ЧНУ оновлена.pdf</i>	GToCooQ6OuFnkx8h+os/wpayOuRw/mhIiYgQZLH Z3E=
Додаток	<i>дод.1.2.pdf</i>	ZRif6B8hEohq1bggxSNNvvWbPuornN/Cz1OMjow4 QSY=
Додаток	<i>дод.1.3.pdf</i>	HB3gM+mtH9IoE3H1jJmluF/evQsTo4xKMSaukNO //Eg=
Додаток	<i>дод.1.4.pdf</i>	foPGdRE8j5xhdWMcqlBdUByowaaXKb1JTI3bO+fZo ZQ=
Додаток	<i>дод.1.1.pdf</i>	k+Ug47UNSDzeqy4Ub1OUf6LdRYfy+IJ8ZWGLwosL mA4=
Додаток	<i>дод.1.5.pdf</i>	GiVPjJtZqzn1Jss/qlZtS6txrsUOB+idfsaD3S+I2AE=
Додаток	<i>дод.1.6.pdf</i>	w+sWPcy1mfKQrYbQxtHccDzlVoY79ZgZh2/2GVftxo Q=
Додаток	<i>дод.1.7.pdf</i>	PAOj2tnaa05EVkBBwdXOskMjyuuyYpSxeN6DNompDD8=
Додаток	<i>дод.1.8.pdf</i>	KJ5LyLv6/meFmkxPoudvWTZVdSsB/nSLqUj8Uz8 mJ3o=
Додаток	<i>дод.1.9.pdf</i>	Q7BfcstYre9EEzdzBaO5pEsZyqXckNGdYmohxvmBm 3U=
Додаток	<i>дод.1.10.pdf</i>	DabQvaqDRPUCFyr4LHUhVEuvxQ+1NI4nVkhCIQS Juy0=

Додаток	<i>Дод.1.11.pdf</i>	1K49jmebET7o2Db6dDir23pQ/CrWT3ih9pzdq+4CI Lo=
Додаток	<i>дод.1.12.pdf</i>	utw4sUbVT6/gG9b2q5y8JiDaillDqbHrZdvQ+5BYEq Q=
Додаток	<i>дод.1.13.pdf</i>	UPJeumd5zLumtFI1mjkoHvgJYzuZKAzwqE3A4Qkq uHs=
Додаток	<i>дод. 1.14.pdf</i>	SNwnBFyR4mLrRhTawz/GBAdsLjwx4DoExN9CmM sboIg=
Додаток	<i>дод. 1.15.pdf</i>	hWkRWytmJ/Pnkk169U+6zikDlhwxoFS6iWtWCoD Lqs=
Додаток	<i>дод.3.1.pdf</i>	eQ4ZGBhFpP5dfnIJsJVoy8LyH5oc14cyuQCch4AiFp 8=
Додаток	<i>дод 3.2.pdf</i>	PSgnyKH6VbJZdoL3uZok7a8koZspTbbtrTNyvSjPoX g=
Додаток	<i>дод.3.3.pdf</i>	1NWlaRzMM7itvEFQq2TydWzg45GhSxSqTaNU8bpz C/w=
Додаток	<i>дод 4.1.pdf</i>	7CX7uuWnxuFp+aLL1+tmoB3t2uE1C1gHGXRC+GKI dcI=
Додаток	<i>дод. 4.2.pdf</i>	bZoXbjhLhgopQkd55YnwnjtMOOmNno8H5aVNYnP PbJY=
Додаток	<i>дод. 4.3.pdf</i>	9UUtCprTIQpeP7tmY3wzoSkWlMLcoLRqDR+wzYR 5wA=
Додаток	<i>дод. 4.4.pdf</i>	cDyMMRZ5XVpGedTfbo/b6Lnfqy6rURh1jKuiFt7q1 Ac=
Додаток	<i>дод.5.pdf</i>	Jr3Aietola8VomBzIQm8Lc5hWn/HRhV7Od+WWSj 9IHA=
Додаток	<i>дод. 6.pdf</i>	NrO8IEX9xNzKFrLmI7vvS3xCmcFxo/Vup1CWNM5 ANbc=
Додаток	<i>дод.6.1.PDF</i>	DhIKm4DVc7oYFN7Yft2ynKWrcEi2FV4iSRNuAoJo heg=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Жицька Наталія Віталіївна

Члени експертної групи

Лобода Андрій Миколайович

Денежко Альона Вікторівна